

СТАРМАЛИ

ЛИСТ ЗА ЗБИЉАЊЕ ШАЛЕ.

„Стармали“ излази трипут месечно. Годишња цена 4 ф. — годишња 2 ф. — на 3 месеца 1 ф. За Србију и друге крајеве 10. — 5. — 2½ динара. — Власник и одговорни уредник Змај-Јован Јовановић; главни сарадник Абуказем. Издаје штампарија А. Пајевића у Новом Саду. — Рукописи се пишу уреднику (Dr. J. Jovanović, Wien IX. Porcelangasse, 56.) — Претплата и све што се тиче администрације, штампарији А. Пајевића у Новом Саду.

СТОЈАНУ НОВАКОВИЋУ,

по чијем се предлогу деле колајне св. Саве.

О Стојане, бог те вид'о,
Шта учини с пуне главе!
Ти у живац осећања
Дирну браћу преко Саве.

Кад не мога помоћи нам
У обрани наших права,
Зашто снажиш ону руку
Што нам жила поткопава.

Од ког цео народ бежи
Ка' од море, ка' од куге,
Ти га тражиш и налазиш,
Ти га молиш за услуге.

Ох онога, коме народ
Само клетвом својом суди,
Ти му грешну љубиш руку,
Пакосне му красиш груди.

Теби, јадном, није стало
До поноса наше свести;
Ти не питаш, шта ћеш тиме
На дну душе нам потрести.

Ти — и друзи твоји вајни
Привлачите удар грома
На мир својег завичаја,
На врхове својег дома.

Па си доп'о још и амо,
Да освешташ што је криво, —
Дошао си још и амо,
Да заједеш срце живо

Ој Стојане, бог те вид'о,
Ко би с' томе надаг' мог'о!
Али има јоште нешто,
Што је много и премного.

У слепилу очња вида,
У заносу пуне главе
Ти огреши душу своју
Хај, о спомен светог Саве.

Најсветије српско име,
Што ј' позвано да нас лечи,
Ово име ти си смео — —
— Ох ја за то немам речи.

Само дижем очи горе,
Где се тушти и облачи;
Видим муње како дркћу,
— А знам ко их то привлачи.

Само дижем очи горе —
А на очи мећем руке —
А вера ми некуд бежи —
Ваљда иде у хајлуке. —

Шетња по Новом Саду.

CXLIV.

Пролеће је послушало, што му прописују календари, те је дошло акуратно 9. марта, баш на му-

ченике, те тако се ето и календарско проричање једанпут испунило. Тако нам сад дакле сунце греје земљу (а фуруне грејемо још дрвима и шапурикама); дрва (и главе по бирцюзима) цветају увелико; пароброди већ плове и носе владике и митрополите горе

доле; ђуприје (и бруке по Србији) већ се граде; се-
ме се по њивама (и „Видело“ по чланцима) јако раз-
бацује; љубичице, висибаве и митрополити ничу и
где се не сеју; већ је неко и првог пролетњег леп-
тира (и убијцу Шпангу) ухватио и кажу да ће га о-
чијоду обесити (ал' је доста и био учаурен!); почиње
већ скоро и време сватова, те ће се многа невеста
(и пештанска полиција, која је такођер невешта, хо-
ћу рећи невеста) постидети као обично; једном ре-
чи природа се (и претплата на новине) обнавља, те
су људи (и егзекутори) чисто оживели и почели жив-
ље радити своје послове, да буду од користи себи и
другима.

У пређашња времена увек су нам београдски ми-
нистри обећавали, да ће бити „на пролеће!“ Тако да
смо увек у нади живели и све нешто од пролећа
очекивали. И ево сад као да је дошло то давно оче-
кивано пролеће. Београдски министри (не они Цуки-
ћеви) латеше се пролетње радње, те ору (дру-
мове), сеју (раздор), повлаче (уреднике по суду),
крешу (народна права), копају (себи јаму), кру-
не (црквене каноне), решетају Бонтуовљеве плано-
ве), везују (уговоре с Германом), одгрђу (старе ра-
не), беру (привремену славу), млате (празну сламу),
и т. д. уопште раде као добри економи све пољске
послове и то не онако примитивно, као наши дедови
што су радили, неко имају они своје машине, на-
бављене већином из Будапеште, те тако иде све на
брзу руку, док длан о длан, као што смо се уверили
и код постављања митрополита и владика: проте иза-
беру, влада онај час потврди, Герман сутра посвети
у Карловцима, прекосутра у Београду иншталован, ис-
ти дан депутације, Михајло иде у Русију, Нестор

док си тренуо постао владика, док си се окренуо
други збачени, док си избројао „један“ већ им одре-
ђена глоба од 2000 динара, док сам ја ово изгово-
рио а већ три проте остали удовци и постали влади-
ке, док си трено оком а темишварски владика већ
код куће, па као да није ништа ни било. Све то бу-
дапештанске машине израђују.

Ал да се манемо тога, него кад је о машина-
ма реч, сећам се, да и по београдским новинама излазе
огласи, који нас уверавају, да и у Србији има дос-
та машина, и то их има разних: има их за паре
(Dampfmaschinen), а има их што с коњима раде (Gör-
pel). Кад пођу жељезнице одавде из Мађарске у Ср-
бију њих ће довући тамо оне машине, што су уде-
шене за паре, и с правм ће се звати дакле пар-
не машине, и г. г. министри ће се пред опозицијом
лако оправдати због онако чедастог, хоћу рећи
бедастог уговора, јер ће имати за себе јаке моти-
ве, а то ће бити локомotive. Па да видите онда
тек, како ће да се просипају паре по Србији, па-
ре из жељезничких казана. Па још кад стану звиж-
дати, — мислићете да сте у позоришту, кад се пред-
ставља „Рабагас“. Све ће то бити заслуга садањих
министара, па и лупа точкова и то звиждање —
све је то министрима у почасти, јер су га они довели
у земљу и изазвали. Њима ће се у тај пар чинити
као да их Бонту из париског аришта поздравља.

Ал' да се вратимо опет на пролеће, јер
ћемо иначе на њега и заборавити, а не би ни било
чудо, кад би заборавили да је пролеће, јер оваких
мразева и овако хладне кише није било ни јесенас у
новембру.

Пролеће је најмлађе годишње време; у пролеће

ПОДЛИСТАК.

Неколико листи

из мога „Пилићарског“ дневника.

(Свршетак).

Тако борависмо ја и мој Србенда данке у најбољем
дослуху и пријатељству, кад ал' из небуха стиже од реге-
менте заповест којом се капетан премешта у другу сатнију.

Оваки премештаји често су се догађали а да им чо-
век и не докучи права повода. Ма каква маленкост: неми-
ла реч у друштву, незнатна препирка или можда — што
је најчудноватије — сплетка госпоје обрштарке или мајо-
рице, којој овај или онај официр „vom Hauptmann abwärts“
не стајаше баш „zu Gesicht“, беше довољна да вргне ове
сиромаче као какву лоптицу с једног краја регементе на
други, јер треба знати да неунивормисана лепша полови-
на штабних велможа имаћаху „in personalibus“ често од-
судна уплива на своје попустљиве мужеве.

Сад како било, еле ја изгубих свог милог капетана.
Чемеран беше нам растанак. . .

Али и мени не дадоше дуго мира, и ја будем премеш-
тен а ево зашто: У једној сатнији почупа се неки плахо-
вити цепидлака од лаћмана са својим још плаховитијим
капетаном и то тако да их регементу мораде раставити
да не буде русваја. Један од њих морао је бити премеш-

тен. У оваким приликама паде коцка обично на лаћмана
па тако и овде. А ко ће заменути овог лаћмана већ опет
какав лаћман „млаћег ранга.“ Ови најмлађи лаћмани бе-
ху као неки клинци, неки заглавци, па кад год се где по-
јавила која дера у нормалном стању пилићарског персо-
нала, тада би их запушавале ове летеће живе закрпе.

Ја бејех најмлађи у регементи, дакле хајд' са мном
у ту нову деру у К., где ме чекаше мој нови — по богу
већ четврти капетан. Но не имадох среће ни упознати
му нарав јер и њега бацише у друго место.

Дође пети па и последњи мој капетан. Човек изо-
бражен, глатак као јегуља, љубазан, галантан а притом
љубљаше шалу, забаву и весеље. Таки беше с поља а у-
нутарњости не могах му увардати. Непробојан вео скри-
ваше је. Моје слабачке још задоста не изоштрене стреле
умног ми ока одбијаху се од бљештећег оклопа ласкаве
спољашности капетанове, па тако и не беше међу нама
никада оне својске искрености за којом моје оним врлим
Србендом размажено срце жуђаше. Али ипак лепо се гле-
дасмо јер капетан знадијаше вешто удесити наш међусоб-
ни сношај службени и друштвени.

Највећма допадаше ми се уметност његова да из
сваког било службеног било ванслужбеног догађаја искре-
ше коју варницу за какву досетку или шалу, а знао је
сијасет шаљивих прича из граничарског војничког жи-
вота, од којих ћу неколицину овде да прибележим, јер ште-

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

се и људи чисто подмладе и подете, те за то се не треба чудити, што се у пролеће много што шта збива, што се управо рећи детињом игром може назвати. Само игре има, као што је познато и опасне, те се дете може и да осакати. Ето н. пр. београдски министри играју се у Поречу и Грџану ножем, а то није за децу, могу се посећи; у Лондону и иначе у Енглеској играју се динамитом, а то „пец“! Беж'те децо од тога! У Будимпешти се полиција игра с лоповима и убицама жмуре; „Немзет“ у детињској својој безазлености предлаже, да се карловачка богословија пренесе у Будапешту; у Кикинди се деца играју дуела.; Абердар се игра у Риму с папом пилцике; у Вуковару се „Sriemski Hrvat“ игра „фоте“ и осуђен је да сваком Србину каже какво грубијанство и т. д.

И тако видимо свуда све неку игру, те увиђамо, да је право имао песник кад је казао:

„Мудри веле una voce
Свет је панорама,
Кад погледаш кроз стакоце
Све је игра сама.“

Само да не буде после „од играчке плачке“!

Аб.

У Ш Т И П Ц И.

† „Болонд ишток“, лист што излази усред Будапеште, вели како говоре да је варош Чанад поклонила Чанго-Мађарима 20 кола шапурика, те уредништво са своје стране вели, да су им шапурике с тога дате „да запраже тамо доле у Панчеву оним Рацима“. — (Ал' може бити да они Раци у Панчеву имају много више шапурика, него 20 кола, те би они могли онима још јаче запражити).

та би било да иструну заједно са недавно сахрањеном војеном Крајином.

Били момци на „кордуну.“ Кордун се зваше стража по чардацима назиданим дуж обале дунавске да би се спречило кријумчарење са духаном, сољу, шећером и т. д. из Србије. Чардаци ти беху посађени у размацама од неколико стотина корака. Из сваког чардака слао је час по дотични заповедник по једног или два момка да „обиђу“ границу до идућег чардака и да вребају кријумчаре. За доказ да су извршили овај валог морали су донети зарезан рабош, ком друга половина беше у другом чардаку.

То нашим момцима беше — особито зими посве трудан посао те дуго премишљаху како би га они себи олакшали.

Домишљану Гаји паде случајно на ум грдни дебел — мачак — „Марко“ што је таманио мишеве по чардацима. Гаја предложи дакле својој братији ово: да се договоре са својим друговима у суседном чардаку те да везавши рабошеву половину мачку за реп појуре овога штаповима, писком и виком из свога чардака а „Марко“ ће вам погодити пута у други чардак, јер је само та два места познавао. Момци ће тамо мачка дочекати, посету му у рабош зарезати, донесену половину опет му за репину привезати па једно оштро „пис!“ нама га натраг дотерати.

Предлог Гајин би радосно усвојен па сретно и извршен. Мачак се брзо навиче на ову нову своју дужност а

§. Добро, ал' да ли ће Чанго-Мађари и онај новац, што су добили од оних 13 Срба у Кикинди употребити на то, да „запражавају оним Рацима доле у Панчеву“? (Боље да су им на ту цел дали 13 шапурика).

△ Калужери су позвани да буду народу тешитељи, да га теше у овим тешким временима; па с тога имамо и у Карловцима не једног, него читав кор тешитеља, што се видело и приликом **кортешења** при избору за хрватски сабор.

⊕ Кажу да ће нова жељезница у Србији јурити са невероватном брзином, тако да ће своје штације тако брзо пролазити као избор, одобрење, посвећење, иншталириње и алдумашновог митрополита. (Та то ће онда бити да човек чисто добије невестицу!)

⊘ Е, дабоме! кажу да се „Даничић“ због тога тако звао, што је био заљубљен у неку „Даницу“. Кад би се сваки звао по ономе, у кога је био некад заљубљен, то би онда когод, ко се зове на пример Анђелић, морао бити заљубљен у каквога ањела — а то баш није истина!

□ Осечки поп Лаза дошао у Карловце па митрополитски савет. А да ли је и оне дерне циркуларе издао по — митрополитском савету?

× Г. Ђурковић вели у свом програму: И Романи су оставили ћирилицу па шта им вали! —

наши драги момци левентоваху без бриге у топлој стражари.

Беше некада у банатској крајини један фервалтер познат са своје неиспрљиве досетливости.

Обрштар закаже једном усред зиме визитацију. Ужурба се цела компанија.

Капетан шћаше почитити обрштра са ваљаним једним „генерал-прасетом“ (тако се званично називало пуначко угледно прасе.) Али ни он ни фервалтер му не имаћаху прасета у дворишту. Фервалтер се насмеши и позове капетана у шетњу рекав му: „Сад ћемо ми доћи до прасета.“

Прођу мимо једну граничарску кућу са посве крезубавом тарабом, али у дворишту грокташе крмача уз поцикујућу пратњу лених прасица. Под камаром лежаше грдни белов.

Фервалтерово практично око брзо је проникло повољну ситуацију. И не казавши што капетану превуче палицом оштро преко тарабе. Белов на то чегртање ћипи и потегне управо капетану и фервалтеру те да их поједе. Газда истрчи на тај лавез из куће и једва одгони разјарена рундова.

Сутра дан дај газду на „репорт“ те с њиме у бовару. Но није у њој дуго чамио, јер истог дана око подне би пуштено лепо прасе из вреће у капетанову кухињу а и — газда из боваре.

Ал' за што тако далеко ићи, кад има и ближег примера: Ето и г. Ђурковић је оставио ћирилицу, па пише у „Преси“ без ћирилице па шта му фали (осим посланичког мандата)?!

* * *
* Полиција је ухватила Шпангу и посланика Физеширија — у лажи.

* * *
⊖ Кажу да се код православног Фукса штампа нека православна посланица на православном немачком језику. (И писац је ваљда тако исто „православне“ странке).

* * *
С „Позор“ непрестано дementира што „Застава“ пише. „Позоре“, „quae te dementia cepit?“
Аб.

Даничићевом куму Ј.

Дивну ли си вилин сине,
Даничићу куму дао.
Та камен је а не човек
Ко ју никад није знао.

Ох! познам ју — несташницу —
Из младости златни дана,
И данас се слатко сећам,
Задани ми по њој рана.

Ти ми милу слику њену
Знаде тако нарисати,
Да већ стадо гле! — под старост,
С' нова за њом уздисати.

*
Једанпут наговести „командирендер“ из Темишвара да ће доћи да држи визитацију по свима компанијама. Оваком приликом имаћаху капетани и фервалтери сијасет посла да не знадијаху где им је глава. Писарнице се рибале и пајале, улице се чистиле, куће белиле, кровови и димњаци репарирали и т. д.

И наш досетљиви фервалтер с којим се мало час упознамо нађе се у запари те изда заповест да се особито главна улица куда ће проћи Његова Екселенција доведе у најбољи ред.

Дође командирендер. После обављене визитације у писарници зажели заћи по селу да види јесу-ли куће у реду. Пође са целом упарађеном свитом главном улицом где се блистаху окречене куће, али у један мах нагне генерал за рогаљ у један побочни сокачић где на беду стајаше најјаднија чатрља у селу. Тршчани кров сав разбрушен од ветра, забата и димњака ни од корова, зидови неолепљени и подривени. Генерал застаде па ће пружив прстом на њу са негодовањем рећи фервалтеру:

„А шта је то, госп. фервалтеру?“

На то ће овај генералу у брк:

„Извините, Екселенцијо, та кућа сад се баш зида“ (dieses Haus ist im Bau begriffen.)

„А, то је што друго“ умириће се Њег. Екселенција.

После те визитације позове капетан Совру, газду те овлепане чатрље, на одговор.

Је ли чудо где ју видим?!

Међу самим „Даницама“,

Ђуринога побре Бранка:

Божанственим „сестрицама“.

Подмлади се, — рука моја
Шћаше да се за њом маши,
Она бежи, — у зао час!
Седи с' моји власи плаши.

Хтедо за њом — и сети се
Лаки крила младог доба,
Ко слеп пођо и налети,
На два мени света гроба.

Из њих крсну живи пламен,
Мени свану! . . . посред тмине
И засветли из гробова
Свети огањ — луч истине!

Неста миле. . . прости! друже
Где такова светлост гране,

Ту „Даница“ понестане.

Прости, велим, старом другу,
Ко што и он теби прашта
И признаје да је само
Твоје право: — слатка машта.

У Вуковару 8 Априла 1883.

Ристо.

Међу њима двома заподене се овај разговор: капетан. „Море Совро зашто ти не ограда димњака на кући кад сам издао строгу заповест за то?“

Совра: „Молим, госп. капетане, сиромасам, немам од куд.“

капетан: „За 48 сахати да си ми сазидаш ошак, јеси-ли ме разумео?“

Совра: „Па добро, господине, могу тако да продам оно мало куће те да начиним ошак.“

капетан: „А где би ђаволску матер зидаш ошак кад кућу продаш?“

Совра. „Па у башти, господине.“

Таким шaljивим причицама зачињасмо ја и капетан своје доколне и недоколне часове. Кад би нам се било досадило то дерно пискарање а ми би запалили по коју смотку те збијали шале. Само нас нешто по кадкад гризло: неспретност писарнице а и целе зграде. Беше то кућица неких сиротана који је ерару продадоше, па како је власт слабо шта била утрошила у њу ради улепшања и прилагођења цели којој служаше, то није чудо ако је наш „олбок“ мало био утекао од оне историчне чатрље о којој мало пређе беше говора.

Узалуд беху нам вајкања и мољакања регементи да

Ћира. Верујеш ли ти да у Београду има више Хрвата него што има у целој Троједној Краљевини Срба.

Спира. Не верујем, Ћиро брате, не верујем.

Ћира. Ал ја ти могу то званичним актима доказати. Ево, по званичном попису становништва има

у Београду, (само у Дорћолском кварту) 26 Хрвата.

Спира. И сви су лепо задовољни.

Ћира. А ево ти званична пописа троједне краљевине, па ту нема ни једног јединог Србина.

Спира. Па ипак им није право. То је баш неки врашки хokus покус.

Ћира. Је си ли и ти већ чуо нешто о оном пsetу што говори.

Спира. Е страшна ми чуда. Нека Бечлије дођу к нама па нађе још друкчије пsetо, — које новине пише.

Ћира. Ја верујем да је „трипелалијанција“ на папиру али да би одржала „фајерпробу“ кад би дошло до вашара, — о томе би се сумњао, па баш кад би се Талијани десет пута заклели.

Спира. Ал кад би се два јест пута заклели?

Ћира. Онда би још мање веровао.

Спира. Ал кад би се заклели Тријест пута?

Ћира. Онда им не би ни мало веровао.

се смилује и испослује бар преустројење наше колибе кад већ не хтеде ерар нове зграде назидати.

Наумимо да се осветимо том немару виших власти, али како?

„Знам већ како“ рекох уједанпут капетану. „Молим само, стрпите се још који дан.“

Дођем једног лепог мајског вечера дома, викнем свога одморнога Розинанте-пегаса, погладим га по врату, шапнем му нешто у лево ухо, уседнем па збогом по други пут и то неданимице управо на — Парнас.

Сутра дан уручим капетану најдиврастије лист артије коју покриваше овај састав:

Облок у К.

Кад се први у држави
Закон сретно сков'о
И плоду му: строгој правди
Народ обрадов'о;

Зграђена је за писање
Кућа набијена,
Без забата, само просто
Трском покривена.

Кад је први суд почео
Казнити злочинце
Без разлике: земљеделце
Племиће и принце;

Мрачна зграда доби светлост
Од уских прозора,
Да судија дању свеће
Палити не мора.

Кад је први процес уз'о
Судија у руке
И стале се решавати
Ствари сваке струке:

Рапав астал, дивит, перо,
Две сламње столице,
Два табака још артије:
Ето писарнице!

Са свију страна.

Из „Панчева“ смо добили један штампан плакат, и то у правом смислу плакат, јер плачу и запомажу и они који га пишу, а и ми који га читамо, тако је трогателан. Плакат је од „одбора за потпору чангова“, што су дошли у Панчево, да — као што један пештански мађарски лист вели — Рацима запраже. На плакату су том потписани дванаест Србаља, којима ваљда прија та запрашка, и ми би на уживање читалаца наших изнели та имена на јавност, али не можемо очима да верујемо, кад видимо каквих ту имена имаде, те држимо, да је ово нека мистификација. Ваљда је когод дао штампати и то врло крупним словима њихова имена на овоме „Позиву“, у којем се иште помоћ „за ове наше другове“ (т. ј. Чанго-Мађаре.) Док дозна „Пешти напло“ за ово, знам да ће ускликнути: *De mégis hunczuta vad rascz!*

Као што рекох, ја држим или да је то нека мистификација или да се у штампарији пореметио слог, те потписи ови који су требали доћи под позив на скупљање за пренос Бранкових костију, дођоше непажњом слагачевом овамо под Чангове или најпосле можда су моје наочаре фаличне, те ми не показују добро, с тога би молио свакога из публике, ко се у своје очи поуздати може, да дође да му покажем овај „Позив“ да покуша он прочитати, можда ће онда какогод друга и друкчија имена тамо наћи.

Из Београда смо добили низ песама, што их шегрти и школска деца по Калимегдану певају. Једна гласи :

То је био први облик
Писарнице дичан:
У каквој сам ја чатрљи
Сад ћу да вам причам.

Мало даље нагазићеш
На чађава врата.

Ниска зграда стародревна
На три свода уска,
К'о прљава проваљена
Од јајета љуска.

Ту је кујна за стражаре
Прљава и јадна,
Ту састанак често држе
До два ветра хладна.

Ил' к'о стара искриљена
Кожница од блата,
Ил' стражара напуштена
Од турских солдата.

С леве стране тамнице су
С окорелим гадом,
Бујни мирис белог лука
Носу ласка крадом.

На крову се обилата
Маховина шири,
А под стрехом гост свагдави,
Подли врабац вири.

Ту се легу животиње.
Свакојаке мале,
Шугунделу с пранауком
Наћи ћеш без шале.

Мрки димњак чврста стаса —
Идол старе моде —
Штега само што с' на њему
Не легу још роде.

Једна тромо полузује,
Друга ситно скаче,
Неке ошет врло радо
У зид се завлаче.

Покрај зграде дрема празна
Стара „шилбокана“
Као верни чувар њезин
До данашњег дана.

Ето тако ти изгледа
Кујна и тамница;
С десне стране мрке кујне —
Ту је писарница.

Крај сводова пружио се
Ходник од два хвата,

Две собице доста тесне
Давно не кречене:
Једна скрива три писара
Друга је за мене.

Актапот Аца није леп,
Ал га воли цео свет,
И сувише „напредњаци“
Умни „назадњаци“.

Нису ни оне друге лошије. Доста то да се види напредњачка популарност и код деце. Кад та деца буду временом бирачи, можда онда неће бити дво-гла са ца јер онда „напредњаци“ неће добити ни два гласа!

Аб.

П у с л и ц е.

Французи предадоше крунске адићаре и добише за њих више милиона франака. — То је лепо кад човек може тако скупо да прода оно, што би волео да никад није ни имао. —

Прошлог месеца били су у Пештанској дијети озлојеђени на Романе, — сад су на бечком сабору озлојеђени на неку новелу. Каква ли ће песма бити кад се сазове велика нар. скупштина у Београду, — и ко ће на њу да се озлоједи.

За дивно чудо приметило се да београдско „Видело“ несла није пише од како је со прешла влади у монопол.

Неки учењак доказује да ми нисмо у години 1883-ој, већ управо у години 1885-ој. То ће бити малер, ако сад наједаред узморамо платити порцију за ови пет година које смо прескочили.

Четир стола пружају се
— Различнога строја —
Од мастила попрекани
Така им је боја.

Собе диче два незграпна
Источника жара,
Што укусу новом чине
Големога квара.

Сто до стола, сабијени,
Орман до ормана,
Пет столица позамашних
Ниједна ваљана.

У будаку опазићеш
Од мастила лонце,
А над њима вешто плете
Паук своје конце.

Капетану се јако допала песма и рече ми да се још никад тако слатко није насмејао.

Четрнаест дана доцније већ се знало код штаба да имаде у регементи један „песник“ међу „пилићарима,“ а како мени беше кад дознадох за тај мој непредвиђени авансма — то никад ником не казивах. . .

На чамовом столу акта
Почивају стара,
На њима се подебела
Прашина одмара.

У орману наслагана
Стара писма стоје,
Артија им и мастило
Скоро исте боје.

Све је прашно и плесниво
Чађаво и јадно:
Па зар има к'о би мог'о
Све то сносит' хладно?

Зато: Тешко оном ком је
Суђено од неба
Да са стола писарничка
Бересе би хлеба!

*

Дична крајина поче баш у оно доба већ кућати од силних „рефорама“ што стизаху „одозго“ те је погађаху као стреле баш у само срце јој, док не издахну „од старачке немоћи“ а у наручју — нове уставне ере. Спустише је у хладну црну раку — за навек.

У једним немачким новинама ономад је стајало овако: Der ungarisch-serbische Patriarch unter Assistenz der griechisch-orientalischen Bischöfe — — и т. д. — (Нека милом богу хвала ако нам ништа друго не дају, ал бар имена имамо, не само доста него и на одмет.

Наши су се посланици приликом дебате о средњим школама врло коректно владали, — они су били неми. Тиме су хтели да покажу да и они пристају у том питању уз Саске Немце.

Кад су Чанго Маџари долазећи у своју „обетовану земљу“ пропутовали тријумфално кроз главније мађарске вароши, свугде су их частили и вином појили. Тако и треба, јер вино крепи срце чловјека — а воде ћеду имати и тако доста.

Из Панчева.

Два одборника у фраку и са белим рукавицама, и то обојица Срби, познати уважени грађани панчевачки улазе к једној вељаној Српкињи.

Госпа. А, добро дошли господо, од кад ја вас очекујем, ви сте видим већ скупљачи добровољних прилога на пренос Бранкових костију. . .

Одборници. Ми смо дошли да молимо, да приложите што. . .

Госпа. Како не бих ја као Српкиња приложила

Нама обезмајченим пилићарима показаше четири разна пута к спасу. Мени се ниједан баш не допадне. Обесим ђорду о клин, шмукнем у филистерско одело и ударим — петим путем, о ком не беше ни трага у „реформама,“ да потражим слаћег леба од писарничког па шат нагазим на какву — погачу.

А сабљи мојој запишем у споменицу ове ретке:

Сабљо моја. . . .

„Сабљо моја звекетушо
Докле ћеш ми звекетати?
Докле ћеш ми лупат' пете
И у ноге с' заплетати?“

Зазирање, страх тугаљив,
Изгледање да'л ће који
Златошијац искренути,
Да'л ће дугмад да ми броји.

Тако пређе певах јадан
Јер ми сабља дотужала,
Додиј'о ми звекет њезин:
Сад је немам — богу хвала!

Да'л ћу лепо да му с' јавим
По типуку милитарском,
Да'л погодит, дужни поздрав
Старом верном слуги царском.

Сјајна дугмад, златна капа
Па те јаке модробојне
И још друге мени мрске
Сјајне ствари многобројне.

Све ми ово немилице
Гризл, досад срце моје,
Терет сињи ово беше —
Ја га збацих, сад добро је!

Крути „штелунг“ и поздрави
С укученом десном руком,
И страшљиви комплименти
Истесани тешком муком.

Слобода ми угњетена
Снажно сада шири крила:
Збогом сабљо, ти за моја
Бедра никад ниси била!

* = О.

на ту лепу цељ, од кад се то жели, да се кости нашег милог Бранка. . .

Одборници. Ево листе, изволите по могућности и вашој доброј вољи. . .

Госпа. Заиста је срамота, господо, и најмање се село већ одзива, а ми још до сад ништа не приложисмо. . .

Одборници. Молићемо колико сланине, масти, пасуља, кукуруза . . .

Госпа. (Зачуђено). Шта ће његовим мирним костима. . .

Одборници. Молим ми купимо на наше миле „другове“ Чангове, што се међу нас доселише, да нам помажу при избору посланика, да нам пуне комуналне школе. . .

Госпа. падне у несвест, др. Г., одборник даде јој рена под нос: госпа је дошла опет до свести, а не знам да ли су и одборници).

Аб.

К а ж у.

Кажу, да је Пештанска полиција Спангу могла ухватити или бар траг му намирисати, само да је пре имала онај велики нос, који је сад тек добила.

Кажу, да несносно стање у Србији није дошло до грла, већ само до Грљана.

Кажу, да ће се привилегије, које су негда Србима дате, а после се у уставној једнакости утопиле, опет у живот повратити и — Чанго-Мадарима поклонити.

Кажу, да се протокол о сецирању Лене Книћанке неће донде износити на јавност догод су живи доктори, који су га потписали.

Кажу, да ће поп Лаза скоро бити наименован за главног звоноуправитеља. (Његови се парохијани томе радују, јер мисле, да ће се онда морати торњати из Осека.)

Из школе.

Учитељ. Кад неби имао очи, онда не би видео; кад неби имао уши, онда не би чуо; а кад не би имао уста, — но? — шта онда не би могао?

„Онда не би могли пити“, одговори један безазлени патицврк.

Зашто нису весели.

Једну госпођу запита неко, за што су јој деца тако снуждена и суморна?

„Ја не знам одговори она, и сама се томе чудим. И строга сам с њима, и казним их, и тучем их — и никако да се развеселе.“

Из повеснице литературе.

Кад је Millot издао „Mégantropogenesie“ или вештина, која учи родитеље, шта ваља да чине па да рађају паметну децу — онда неко примети: „Штета, што Милотов отац није знао за ту вештину“.

Промена.

Један Холандез, који је допутовао у Немачку био је ту у једном друштву. У друштву се живо разговарало о важним и занимљивим стварима, — а наш Холандез извалио се у својој наслоњачи сасвим хладнокрвно, као да ништа не чује, — нити се мешао у разговор. Он је гледао предасе, утуривши прсте од једне руке у прсте од друге руке и само је палце мотао један око другог и то од себе напоље, од истока према западу.

Ту се нађе један официр, који је дуго Холандеза посматрао, а на последак му већ додија та равнодушност његова. За то га оштрим гласом запита: „Господине, радите ли ви увек тако?“

— А не, — одговори Холандезац са свим мирно, ја радим каткад и овако! — Па сад обрну правац окретања својих палаца, мотајући их к себи, од запада на исток.

Лекар.

— Неможете мислите господине, тако ме боли нога од чизме.

— Нога вас боли и то од чизме? Хм, хм, хм! Молим вас покажите ми језик!

Касем.

Који лаже већма.

— Код нас у Берлину — рече берлински паор Баварцу — има величанствених машина. Има на пр. нека машина којој се баца горе жив зец, а доле пада зечије печење, и са стране шешири од коже и вуне зечије.

— То није ништа, одговори Баварац. Код нас у Минхену има така машина, где се баца горе мељ за пиво, а доле падају пијани бангалози! Шта велиш?

Касем.

Исправка.

У 9. броју овог листа у подлистки десиле се две штамп. погрешке, које кваре смисла, зато их овде исправљамо:

У четвртм ступцу, 4. ред одозго, треба да стоји: „већином не гледаху“.

У 7 ступцу (стр. 69) 10 ред одоздо стоји: „бојни“ у место „бајни.“

НАЈНОВИЈА ИЗДАЊА КАО УСКРШЊИ ДАРОВИ

ШТАМПАРИЈЕ А. ПАЈЕВИЋА У НОВОМЕ САДУ

сад су баш угледала света, и нека су што топлије препоручена српској читалачкој публици.

ПРИПОВЕТКЕ ИЗ ИСТОРИЈЕ СВЕГА СВЕТА

за школу и народ написао Х. Херцог,
превео Владимир Красић.
I. ДЕО: СТАРИ ВЕК.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“).

Књига броји 259 страна са 170 најодабранијих прича, а укорићена је у тврде корице. Цена јој је 80 новч. или 1 динар 70 пара.

ЖЕНИДБЕ

У ЈУНАЧКИМ СРПСКИМ НАРОДНИМ ПЕСМАМА
прибрао и пропратио
Стеван В. Поповић,

У књизи је 25 најкраснијих песама, које заузимају 338 страна и предговор као књижевна оцена ове дивне ките одабраног мирисавог цвећа наше народне појезије.

Цена је књизи само 60 новч. или 1 динар 35 пара.

СТАРИ И НОВИ МАЈСТОРИ

РОМАН ИЗ ЗАНАТЛИЈСКОГ ЖИВОТА

од Јаше Игњатовића.

(Ово је дело наградила „Матица Српска“ са 300 фор).

Цена 1 фор. или 2 динара 20 пара.

Књига је штампана на лепој, јакој, глаткој хартији. Има 279 страна 8-не.

САВЕТИ МОЈОЈ КЋЕРИ

од Ј. Н. Буља

ПРЕВОД С ФРАНЦУСКОГА
свеска прва.

Књига је штампана читким писменима на лепој углађеној хартији, 223 стране 8-не, а у њојзи је десет врло лепих приповедака, које су кроз и кроз чедне и поучне.

Цена је књизи 60 новч. или 1 динар 35 пара.

- ☛ Ко поручи већи број ових књига, добија, према избору и количини наручбине 20—35% рабат.
- ☛ Овом приликом јављамо, да ће за кратко време изићи у нашем издању и следеће књиге:
1. Друга свеска „Савети мојој кћери“, величина и цена исто као прва свеска. — 2. „Јагода“, дивот-издање, са 68 врло лепих слика разних врста јагода, од проф. дра Ђорђа Радића, Цена 60 новч. — 3. Минералогија, од К. Петерса, са 46 слика у тексту, тврдо укорићена. (Ово је 10-та свеска почетница природних наука). Цена 50 новч.
- ☛ За поједине књиге, кад нам се новац унапред пошље, плаћамо поштарину и шаљемо их у крестоплету. Наручбине обављамо уредно и брзо. Ценовник књига, које се могу добити на књижарском стоваришту нашем, шаљемо на захтевање бесплатно.

1—3

I-во ц. к. овер. дунавско — паробродно — друштво.

РЕД ШЛОВИДБЕ.

пошт. лађа
од 3. (15.)
до даље

почињући
Марта
наредбе.

У ЗЕМУН: уторником, средом, петком, суботом и недељом после $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У ТИТЕЛ: средом и недељом после $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У ОРШАВУ и ГАЛАЦ: средом, петком и недељом после $\frac{1}{2}$ 5 сати п. п.

У БУДИМПЕШТУ: понедељником, средом, четвртком, суботом и недељом у $\frac{1}{2}$ 11 сати пр. п.

ОТПРАВНИШТВО.

☛ ТРАЖИ СЕ ☛

1. Воеванъ српско подъ Карађорђемъ. Издава књижара Драг. Хинца, Нови Сад 1862 год.
2. Екцеси Турака у Србији од 1839—1863. Н. Сад 1863. Епископ. штамп.
3. Карађорђе избавитељ Србије од Јокс. Новића Оточ. У Н. Саду 1865. у еписк. штамп.
4. Огледало Србско. Издаваатељ и уредитељ Ј. Хаџић-Светић Н. Сад 1864.
5. Словенка издаје и уређује Емил Чапра у Н. Саду 1860.
6. Хајдук Вељко, Васа Чарапић, Јанко Катић и Станоје Главаш од Ј. Новића-Оточанина Н. Сад 1860.

☛ Ко би имао за продају горе наведене књиге све или поједину, нека се обрати на карти са означеном ценом Администрацији овога листа.